

طبقه بندی پرندگان

در این مقاله به بررسی طبقه بندی علمی پرندگان می پردازیم. پرندگان با یکدیگر بسیار متفاوتند و از این جهت اختلافات زیادی در آنها دیده می شود. عواملی مانند اندازه بدن، رنگ، شکل منقار و پا و خواص فیزیولوژیک رده بندی پرندگان را تشکیل می دهد.

پرندگان را می توانیم در دو رده تقسیم بندی کنیم.

۱- رده Ratitae: پرندگان بدون قابلیت پرواز

در این گروه بال اصلاً وجود ندارد و یا اینکه خیلی کوچک مانده است.

شتر مرغ نمونه این گروه از پرندگان است. از خصوصیات شتر مرغ می توان به جثه بزرگ، پاهای قوی برای دویدن، سرعت زیاد، وجود دو انگشت در پا و عدم امکان پرواز اشاره کرد.

۲- رده Carinatae: پرندگان دارای بال پرواز

گروهی که ما معمولاً با عنوان پرند می شناسیم، در این رده قرار می گیرند. این رده از پرندگان دارای راسته های مختلفی می باشند که به برخی از آنها اشاره می کنیم.

۱- راسته غاز شکلان

۲- راسته کشیم شکلان

۳- راسته ماکیان شکلان

۴- راسته درنا شکلان

راسته غاز شکلان

آبزی، جثه بزرگ، منقار پهن و بزرگ کشیده، پاها نسبتاً کوتاه و گردن دراز و باریک دارند و شامل دو گروه اصلی است.

1. تیره ی قوها و غازها - 2. تیره ی اردک ها

تیره ی قوها و غازها

الف - قوها

قوها به صورت وحشی زندگی می کنند و بشر آنها را اهلی نموده، منقار پهن و برجستگی در قاعده منقار دارند ، کناره های منقار دندانه دار است . پاها پرده دار ، بال ها نسبتاً باریک و نوک تیز ، گردن دراز ، رنگ عمومی بدن سفید و به شکل هشت پرواز می کنند.

قوها دارای انواع متعددی هستند.

۱ - قوی فریاد کشی (whooper swan)

منقار زرد رنگ در انتها سیاه - گردن خود را راست نگه می دارد - در شرایط سخت پر صداست - زمستان را در اطراف دریای سیاه و دریای خزر و گاهی در دریاچه هامون می گذرانند . پراکنش جهانی این پرند در ایسلند و شمال آسیا و اروپا می باشد.

۲ - قوی کوچک (Bewickii swan)

منقار سیاه در قاعده کمی زرد - سرعت بال زدن از بقیه سریع تر - صدای خوشایند - در زمستان به جنوب دریای خزر مهاجرت می کند . پراکنش جهانی این پرند در منتهی الیه شمال امریکا ، اروپا و آسیا می باشد .

۳ - قوی گنگ (Mute)

منقار قرمز با قاعده ی سیاه رنگ و دارای برجستگی - درموقع ناراحتی صدای عجیبی شبیه "هیس" از خود درمی آورند - گردن همیشه انحنای خوشایندی به شکل S دارد - بالها در موقع پرواز صدادار است - هنگام شنا بال ها را متورم نموده در پشت قرار می دهد . در زمستان به سواحل دریای خزر ، دریای سیاه ، جنوب عراق و سیستان مهاجرت می کنند.

ب - غازها

غازها آبی ، از قوها پر سرو صداتر گردن درازتر از اردک ها و در مهاجرت به شکل هفت پرواز می کنند . پاها زرد و منقار در قاعده و انتها سیاه ، در وسط صورتی می باشد .

غازها را می توانیم به صورت های زیر طبقه بندی کنیم.

۱- غاز خاکستری (Grey lag goose)

از پرندگان اجتماعی است-روی پیشانی فاقد رنگ سفید-در مزارع کشت شده و مردابها و مصب رودها آشیانه ساخته ، به صورت مهاجر در ایران ،ترکیه ،عراق و خاور نزدیک دیده می شود.

۲- غاز پیشانی سفید (white fronted goose)

قسمت سفید رنگی در پیشانی به صورت حلقه در قاعده منقار-منقار صورتی ، بومی قبرس-به صورت مهاجر در دشت مغان و سواحل دریای خزر دیده می شود.

۳- غاز پیشانی سفید کوچک (Lesser white fronted goose)

قسمت سفید رنگ عریض در پیشانی تا نزدیک چشم-منقار کوتاه و صورتی-صدایی رسا مانند صدای سوت-به صورت مهاجر در آذربایجان شرقی و عراق دیده می شود.

۴- غاز پا زرد (Bean goose)

منقار در قاعده و انتها سیاه و در وسط صورتی-سر و گردن قهوه ای تیره یکنواخت-گردن طویل تر از غاز های دیگر-در زمستان به جنوب دریای خزر و سیستان و ترکیه مهاجرت می کند.

۵- غاز برفی (Snow goose)

به رنگ سفید با پرهای سیاه و خاکستری-منقار قرمز تند-در ایران دیده نمی شود در شمال غربی امریکا و منتهی الیه شمال شرقی سیبری زیست می کند.

۶- غاز هندی (Bar headed goose)

رنگ عمومی بدن خاکستری-در ایران دیده نمی شود در آسیای مرکزی ، آلتایی و مغولستان است و زمستان هادر هند دیده می شود.

۷- عروس غاز (Red breasted goose)

بسیار زیبا با پرهای مخصوص- منقار کوچک و تیره- کلیه قسمت های جلوی گردن و سینه حنایی-در رفتار نرمش زیادی دارد-به هنگام تغذیه از این پرنده صداهای بلندی به گوش می رسد در چمنزارهای نواحی شمال سیبری زیست می کند در زمستان به دشت مغان ومیانکاله مهاجرت می کند.

تیره ی اردک ها

اردک ها را در سه دسته زیر تقسیم می کنیم.

الف- اردک های روی آب چر

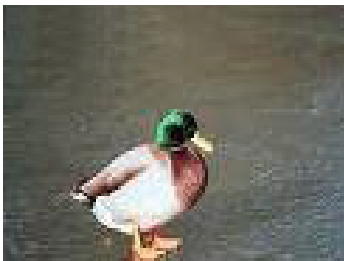
ب- اردک های غواص

ج- اردک های ماهی خوار

الف- اردک های روی آب چر

از نظر ریخت شناسی فرقاشان با اردک های غواص در این است که پاهایشان به وسط بدن نزدیک تر و در نتیجه راه رفتنشان راحت تر است . پاها کوچکتر ، منقار دراز و باریک تر است . برای چریدن در زیر آب فقط سر و بدن را در آب فرو می کنند ، در حالی که اغلب دمشان در سطح آب است . برخاستن این اردک ها از روی آب تقریباً آنی است ، پرنده با یک جهش از روی آب به پرواز در می آید این اردک ها شامل:

۱- اردک سرسبز (Mallard)

از نیاکان اردک های اهلی-سر به رنگ سبز-یک طوق سفید در پایین گردن-سینه شرابی رنگ- به آسانی روی زمین راه میرود-در تالاب ها ، نی زار ها آشیانه می سازد . در زمستان در ایران ، ترکیه و افغانستان دیده می شود . پراکنش جهانی آن امریکای شمالی ، مکزیک ، ایسلند و فرانسه می باشد.

۲- خوتکا (Teal)

رنگ عمومی بدن قهوه ای مایل به خاکستری-سرحنایی کمرنگ با خال های سیاه- شکم سفید-منقار خاکستری-چشم قهوه ای-باسرعت پرواز می کند. در سواحل آب های شیرین و در سواحل دریا زیست می کند. به صورت مهاجر در ترکیه و ایران و سواحل مدیترانه مهاجرت می کند.

۳- اردک مرمری (Marbled teal)

رنگ عمومی بدن قهوه ای خال دار-ناحیه ی چشم کمی تیره-از پرندگان ساکت و آرام. در استان فارس، آذربایجان و ترکیه و عراق دیده می شوند.

۴- خوتکای سفید (Garganey)

روی چشم خط سفید رنگ دارد-منقار و پاها خاکستری-در قفقاز تا شمال ایران زیست می کند. اولین گروه پرندگان مهاجرند که در پاییز وارد و اسفند باز می گردند.

۵- اردک ارده ای (Gadwall)

رنگ بدن تیره-منقار خاکستری-پاها نارنجی-سینه خالدار-در باتلاق ها و آب های شور لانه می سازد. در جنوب قفقاز، جنوب دریای خزر و سیستان دیده می شود. پراکنش جهانی آن امریکای شمالی، اروپا و ایسلند می باشد.

۶- گیلار (Wigeon)

سرحنایی-بدن خاکستری-منقار کوچک و فراوان هستند در جنوب شرقی ایران، سواحل مدیترانه، عراق و قبرس دیده می شوند.

۷- نوک پهن (Shoveler)

مهم ترین عامل تشخیص منقار آن است که در موقع پر ریزی به رنگ قهوه ای متمایل به زرد در می آید-سینه سفید-نوک پهن-ساکت آرام است. در تالاب های کم عمق اشیانه می سازد. در زمستان ها در ایران ، عراق ، قبرس و ترکیه فراوان دیده می شوند.

ب- اردک های غواص

پاهای این اردک ها در قسمت عقب بدن آن ها است و به آب های وسیع و عمیق مانند ساحل دریا و دریاچه ها نیاز دارند . به راحتی ۱۰ تا ۱۵ متر زیر آب می روند . برخی گیاه خوار و برخی در پی نرم تنان اند . برای برخاستن از سطح آب ابتدا بال زنان روی آب می دوند.

۱- اردک تاج دار (Red crested pochard)

منقار قرمز-کاکل کوتاه-سر حنائی و متورم -پرنده ی اجتماعی است . در زمستان به وفور در ایران دیده می شود. در دریاچه ای در ترکیه و به طور بومی در جنوب قفقاز و سوریه زیست می کند.

۲- اردک سر حنایی (Pochard)

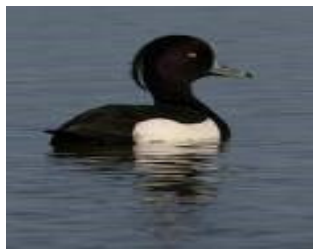
سر حنایی-سینه سیاه-رنگ عمومی بدن خاکستری روشن-پرنده ی اجتماعی است . در قفقاز و سیستان و افغانستان دیده می شود.

۳- اردک بلوطی (Ferruginous duck)

چشم سفید-زیر دمش سفید . در سواحل خزر و تالاب های فارس و دریاچه ی ارومیه به ورت مهاجر عبوری دیده می شود . پراکنش جهانی آن اروپا ، شمال غربی افریقا و کشمیر می باشد.

۴- اردک سیاه کاکل (Tufted duck)

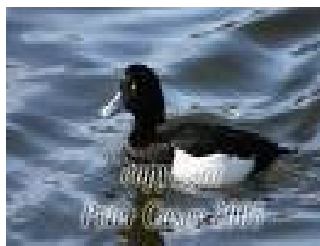
رنگ عمومی بدن سیاه-نر دارای کاکل و سیاه ولی پهلوی ها سفید . به وفور در برکه ها و تالاب ها دیده می شود . در افغانستان ، قفقاز ، ترکیه و قبرس زیست می کند . به ایران هم مهاجرت می کند .

۵- اردک سر سیاه (Scaup)

رنگ عمومی قهوه ای-منقار متمایل به آبی-از پرندگان دریایی است-به راحتی در اعماق آب غوطه ور می شود. در زمستان به سواحل خلیج فارس ، دریای خزر ، دریای سیاه و مدیترانه مهاجرت می کند . پراکنش جهانی آن شمال امریکا ، اروپا و سواحل مکزیک می باشد.

۶- اردک چشم طلایی (Golden eye)

چشم زرد-ساکت و بی صدا ولی در عین حال تند و خشن . در گودال ها در سواحل دریا آشیانه می سازد . به عراق ، دریای سیاه ، ایران و مدیترانه مهاجرت می کند.

۷- مرگوس کاکلی (Red-breasted merganser)

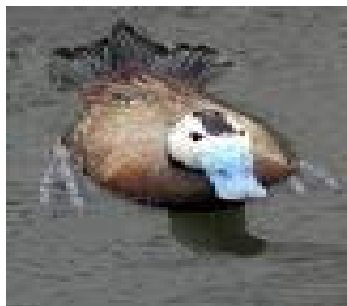

کاکل مضاعف و راست ایستاده-در سینه نوار تیره وجود دارد . آشیانه ی آن داخل مقداری علوفه مخفی شده ، در ارمنستان زیست می کند و به سواحل مدیترانه و خلیج فارس مهاجرت می کند . در شمال امریکا و شمال اروپا هم دیده می شود.

۸- مرگوس سفید (Smew)

قسمت بالای سرحنایی-دو طرف سر سفید-بدن خاکستری و سفید . به دریای سیاه ، در بای خزر و عراق مهاجرت می کند . همچنین به شمال اروپا ، شمال هند و کره کوچ می کند.

۹- اردک سر سفید (White-headed duck)

رنگ عمومی بدن قهوه ای-منقار به رنگ آبی کمرنگ و درخشان ، در قاعده متورم- هرگز صدایی از آن به گوش نمی رسد. در برکه ها زیست می کند. در استان آذربایجان و ارمنستان زندگی می کند و به سواحل مدیترانه ، عراق ، سواحل خزر ، دریاچه ی آرال و غرب سیبری مهاجرت می کند.

ج- اردک های ماهیخوار

پرندگان این گروه در دریا ، خلیج و مصب رود خانه ها به سر می برند و بر حسب گونه برای گرفتن ماهی یا نرمتنان غوطه می زنند. دارای نوک باریک و دراز اند ، بیشتر به غواص ها شباهت دارند تا به اردک ها ، نر و ماده متفاوتند و مانند گروه قبلی برای پرواز از سطح آب ابتدا مسافتی را بال زنان روی آب می دوند.

اردک های غاز نما

این پرندگان در ظاهر شبیه غازها بوده ولی از نظر تشریحی و عادات و رفتار با آنها متفاوتند منقار در آنها کوتاه و قوی است و پاها طویل و در جلوی بدن طوری قرار گرفته اند که موجب سهولت راه رفتن می گردند و شامل:

۱- غاز مصری (Egyptian goose)

رنگ عمومی بدن بلوطی متمایل به خاکستری-نوک و پاها صورتی-دارای صدای ملایم و شبیه ققد مرغ- به دلیل نا مطبوع بودن گوشت این پرنده ، نسل آن دائمی مانده است. در فلسطین و سوریه دیده می شود.

۲- تنجه (Shelduck)

این پرنده با غاز رفتار یکسانی داشته -به رنگ سفید یا سیاه و سفید -نوک قرمز-در سواحل دریاچه ها در سوراخ های درون سنگها آشیانه ساخته -از پرندگان اجتماعی و کم صدا بوده در ارمنستان و عراق و ایران دیده می شود.

۳- آنقوت (Ruddy shelduck)

رنگ بدن حنائی متمایل به نارنجی-منقار و پاها سیاه-در هیمالیا آشیانه می سازد- به ایران و قبرس و عراق مهاجرت می کند.

راسته کشیم شگلان

این پرندگان با پاهایی، با انگشتان بند بند و ناخن های مسطح مشخص می گردند. آبی هستند، با غواصی در آب به صید ماهی می پردازند، در شنا مهارت بسزایی دارند، بیشتر در آب شیرجه می روند، کمتر پرواز می کنند، در آب های ساحلی، دریاچه ها و مصب رود ها و روی برگ های شناور آشیانه می سازند. در ایران بومی و فراوان هستند. پنج گونه ی آن که در ایران هستند شامل:

۱ - کشیم بزرگ (Great crested grebe)

گردن همیشه سفید، در تابستان دارای گلوبندحنایی - منقار صورتی - در کنار آب های آرام، در ایران، ترکیه، فلسطین و قبرس زیست می کند و به عراق و خلیج فارس تا هند مهاجرت می کند. پراکنش جهانی آن در اروپا، آفریقا، استرالیا و زلاند نو می باشد.

۲ - کشیم گردن سرخ (Red-necked grebe)

در تابستان گونه ها سفید - گردن حنایی و فاقد گردن بند - در زمستان زردی قاعده منقار از مشخصات این پرند به حساب می آید - منقار در انتها سیاه، در قاعده زرد پر رنگ. در سبزه زار های اطراف رود خانه آشیانه می سازد و آشیانه در آب شناور است. به دریای سیاه و دریای خزر و سیستان مهاجرت می کند همچنین در غرب امریکای شمالی، آسیا و اروپا یافت می شود.

۳ - کشیم گوش دار (Horned grebe)

در تابستان گونه ها سیاه - در زمستان گردن سفید یا خاکستری چرک - منقار راست در انتها روشن. پرند ای فعال است برای به دست آوردن غذا فقط سر خود را به مدت نیم دقیقه در آب فرو می برد. در سواحل آب های شور آشیانه می سازد. به سواحل دریای سیاه، تالاب های جنوب خزر و دریاچه ی هامون مهاجرت می کند. پراکنش جهانی آن امریکای شمالی، ایسلند و شمال بریتانیا می باشد.

۴ - کشیم گردن سیاه (Black-necked grebe)

منقار کمی سر بالا - در تابستان گردن سیاه - در زمستان سفید یا خاکستری چرک - در آب عمیقاً غوص می زند - غذای اصلی حشرات آبی - آشیانه روی آب شناور و در یک محل تعداد زیادی آشیانه می سازد. در ترکیه، ارمنستان، عراق و ایران زیست می کند و به سواحل مدیترانه، عراق و مناطقی از ایران مهاجرت می کند. پراکنش جهانی آن غرب امریکای شمالی، اروپا، جنوب غربی سیبری، شمال شرقی چین و مناطقی از آفریقا می باشد.

۵ - کشیم کوچک (Little grebe)

رنگ عمومی بدن قهوه ای تیره - در تابستان جلوی گردن حنایی و در زمستان قهوه ای متمایل به نخودی - منقار سیاه - از پرندگان منزوی می باشد و در کنار آب های کم وسعت با پوشش گیاهی کم آشیانه می سازد . در قبرس و ترکیه و فلسطین زیست می کند و به قفقاز ، ارمنستان و مناطقی از ایران مهاجرت می کند . پراکنش جهانی آن اروپای غربی و مرکزی ، افریقا در شمال و جنوب و ماداگاسکار می باشد .

**** **** ****

راسته ماکیان شگلان

پرندگان قابل شکار نامیده می شوند منقار کوتاه و قوی دارند و زمین را به آسانی حفر می کنند . دو زیر خانواده دارد:

زیر خانواده Tetaonineae که فقط یک گونه می باشد.

سیاه خروس (Caucasian black cock)

پرندۀ نر سیاه - دم دوشاخه و هلالی و طویل - منقار سیاه - رنگ عمومی بدن ماده حنائی - در ارتفاعات جنگلی زیست می کند . در ایران در منطقه ارسباران در آذربایجان شرقی یافت می شود ، در شمال شرقی ترکیه و قفقاز هم دیده می شود . در چمنزار های آلپ که دارای گیاهان باارزشی است نیز زیست می کند .

زیر خانواده (Phasianineae) که این زیر خانواده شامل:

۱ - کبک برفی (Snow partridge)

کلیه قسمت های بدن دارای راه راه های سفید و سیاه و منقار قرمز است در ایران وجود ندارد فقط در هیمالیا آشیانه می سازد .

۲ - کبک دری هیمالیا (himadlayn snowcock)

منقار سربی رنگ - پرهای ثانویه در قاعده ستون فقرات دارای لکه های سفید - زمینه ی سینه سفید - پرندۀ سنگین وزن است . آشیانه اش در روی زمین است و در شمال افغانستان ، هیمالیا تانپال غربی ، روسیه و چین زیست می کند .

۳- کبک دری دریای خزر (Caspian snowcock)

از پرندگان نادر و ترسو است.

نیمی از قاعده شاه پر ها کم و بیش سفید و زمینه سیاه خاکستری می باشد.
در مناطق کوهستانی شمال ایران، ترکیه و ارمنستان یافت می شود.

۴- کبک معمولی (Chukar partridge)

منقار و پا ها قرمز و پهلوها راه راه است. پشت خاکستری متمایل به قهوه ای.
در مناطق نا هموار و دره ها زیست می کند. در آسیای میانه، قبرس، جنوب سوریه
و در صحرای سینا، در ایران نیز در تپه ماهورهای کویر از لرستان تا فارس دیده
می شوند

۵- کبک شنی (Sand partridge)

نر زرد کمرنگ پهلوها راه راه

ماده خطوط باریک به رنگ نخودی و خاکستری و منقار زرد.
در مناطق بیابانی و صخره ای زیست می کند. در جنوب صحرای سینا، قبرس، جنوب
عربستان، مصر، سودان و شرق رود نیل دیده می شود.

۶- تیهو (See-See)

نر آن، از چشم تا گردن یک خط سفید و منقار نارنجی درخشان دارد.
نوع ماده در پشت و بالای سر نخودی رنگ است و دو طرف و جلو گردن متمایل به
سفید می باشد. پرنده ای بیابانی است و در اکثر مناطق ایران، جنوب شرقی ترکیه و
عراق دیده می شود.

۷- دراج (Black partridge)

یک نوارحنائی در گردن و زیر چشم لکه سفید وجود دارد. در علفزارها زیست می کند. صدای مخصوصی دارد که با صدایش به زیستگاهش پی می برند.

بزرگ ترین و تیره ترین نژاد این پرنده در خاور میانه است. در شمال ایران (گرگان)، بلوچستان پاکستان تا هند و آسام و قبرس یافت می شود.

۸- جیرفتی (Grey partridge)

قهوه ای رنگ با دم بلوطی و قسمت فوقانی بدن دارای خطوط سیاه ونخودی می باشد. نرها جنگجو و در مناطق خشک و اطراف کویرزیست می کنند. در جنوب شرقی ایران، کرمان، بلوچستان و فارس، هم چنین جنوب شرقی عربستان تا هند و سیلان یافت می شود.

۹- کبک چیل (Common partridge)

بدن تقریباً گروی است و بالها و دم کوتاه. گلو بلوطی - سینه خاکستری راه راه، یک لکه نعلی شکل روی سینه به خصوص در نرها وجود دارد. صدایش مثل صدای چرخاندن کلید در داخل قفل است.

در کشتزارها و مراتع و گاهی در کوهستان و جنگل زیست می کند. در شمال غرب ایران تا جنوب خزر، زاگرس تا شرق لرستان و جنوب تا شمال اسپانیا و ایتالیا دیده می شود.

۱۰- بلدرچین (Quail)

رنگ عمومی قهوه ایاست. البته در نرها گلو سیاه و در ماده فاقد لکه سیاه ولی در سینه دارای نقاط سیاه رنگ و منقار خاکستری مایل به قهوه ای و پاهای روشن دارند. در کشتزارها و علفزارها زیست می کند. در آسیای میانه، خاور نزدیک، از شرق تا ایران، افغانستان و قبرس، همچنین در افریقا و اروپا یافت می شود.

۱۱- قرقاول کوکلاس (Kaklass pheasant)

از پرندگان جنگلی

نر کاکلی بلندسر به رنگ سیاه با کله ای سفید است.

در نوع ماده ، دو طرف سر قهوه ای ، کاکل کوتاه ، یک خط سفید در چانه و گردن-منقار سیاه می باشد.

در زیر درختان و صخره ها آشیانه می سازد. در کوهستان های شرق افغانستان تا نپال ، جنوب غربی منچوری و چین شرقی یافت می شود.

۱۲- قرقاول هیمالیا (Himalayan monal pheasant)

نر دارای تاج است. محل اتصال دم به بدن سفید، قسمت های تحتانی بدن تیره و قسمت های فوقانی سبز با نمای ارغوانی است.

ماده تاج کوتاه دارد. رنگ عمومی بدن قهوه ای و گلوی آن سفید است.

در سنگلاخ ها و ارتفاعات ، به صورت یک تشک ، آشیانه می سازد. در شرق افغانستان ، شمال غربی هند ، هیمالیا و شرق آسام یافت می کند.

۱۳- قرقاول (Pheasant)

نر آن به رنگ تند است. دم بلند و خال دار دارد. سر آن سبز و اطراف چشم قرمز می باشد.

نوع ماده کوچکتر و به رنگ قهوه ای می باشد.

در جنگل ها و بیشه زار ها ی انبوه و مرداب ها و با ایجاد گودال در داخل خاک آشیانه می سازد . در قفقاز ، ترکیه و جنوب ارمنستان یافت می شود.

۱۴- قرقاول ایرانی (Ph.c.persicus)

پوشش فوقانی بال ها نخودی تا قهوه ای است.

در حوزه گرگان ، ساری تا چالوس آشیانه می سازد.

در دلتای ولگا ، قفقاز، روسیه، چین، کره ، منچوری، اروپا، هاوایی و آمریکای شمالی دیده می شود.

**** **** ****

راسته درنا شکلان

این پرندگان ، بزرگ جثه و بیشتر علف خوارند . نسبت به جثه شان نوک های کوتاه تری دارند و با گردن های کشیده پرواز می کنند . صدای موسیقی مانندی

دارند . به دو خانواده تقسیم می شوند:

خانواده Turnicidae : کوچکترین پرندگان این راسته هستند و فقط یک گونه دارد.

۱ -بلدرچین بوته ای (Button quail)

فاقد شست - قسمت فوقانی بدن قهوه ای - دو طرف سر و پهلوها لکه های قهوه ای به پرواز علاقه ندارد - با صدایش زیستگاهش مشخص می شود.
در بوته زارها و چمنزارها آشیانه می سازد . پرندۀ نر وظیفه ی خوابیدن روی تخم را دارد و ماده فقط تخم می گذارد.

در شرق ایران ، بلوچستان و فارس و همچنین در عربستان ، افریقا و فیلیپین یافت می شود.

خانواده cruidae : دارای پا های بلند هستند و شامل ۳ گونه می باشند

۱ -درنا (Common crane)

رنگ عمومی بدن خاکستری با پر های آویزان

لکه های قرمز روی سر

بالای سر و جلوی گردن سیاه

پرندۀ ای اجتماع می است و در مناطق باز و مرطوب زیست می کند.

در زمستان به جنوب غرب ایران، قبرس، ترکیه و خاور نزدیک مهاجرت می کند. در بالکان، اسکاندیناوی، دانمارک و شرق سیبری دیده می شود.

۲ - درنای سفید (Siberian white crane)

رنگ عمومی بدن سفید است.

صورت قرمز و در تالاب ها و سواحل آب های کم عمق زیست می کند.

در زمستان به جنوب خزر (فریدون کنار) مهاجرت می کند . در شمال غرب و شرق سیبری ، شمال هند و چین نیز دیده می شود.

۳ - درنای کوچک (Demioselle crane)

بزرگ و خاکستری - گردن و سینه سیاه - یک کاکل سفید در عقب چشم وجود دارد - دم طویل دارد . به صورت هفت مهاجرت می کنند و صدا های خشنی در می آورند در مرداب ها و جلگه ی پوشیده از گیاهان زیست می کند.

در ارمنستان آشیانه ساخته به جنوب ایران ، سیستان ، عراق و قبرس مهاجرت می کند . در شمال شرق افریقا ، شمال دریای سیاه، مغولستان ، هند و بیرمانی دیده می شود.

خانواده ی Rallidae : این پرندگان دارای بدنی فشرده با ناخن های طویل هستند.

در بعضی دارای برجستگی پرده مانند است که شنا و غوص نمودن را آسان تر می کند و شامل ۹ گونه می باشند:

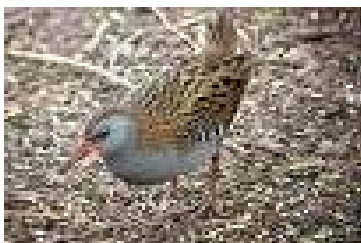
۱ - یلوه آبی (Water rail)

منقار قرمز - سینه خاکستری - پهلوی ها راه راه - گوشه گیر و کم پیدا.

در تالاب های پر گیاه در قبرس ، قفقاز ، ترکیه و خاور میانه زیست می کند و به ایران نیز مهاجرت می کند.

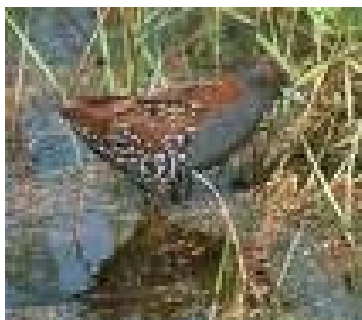
۲ - یلوه خال دار (Spotted crane)

رنگ بدن قهوه ای

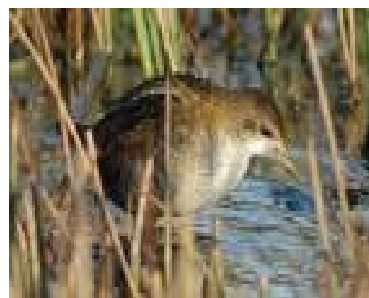
منقار کوتاه.

در مرداب ها ، در قفقاز و ترکیه آشیانه می سازد و به جنوب خزر و جنوب ایران مهاجرت می کند.

۳ - یلوه نوک سبز (Boillons crane)

پرنده ای کوچک با منقار کوتاه است و در مرداب ها روی گیاهان آبی آشیانه می سازد .
به جنوب ایران (فارس) مهاجرت می کند. در اروپا ، آسیا و استرالیا دیده می شود.

۴ - یلوه کوچک (Little crane)

خیلی کوچک است

با منقاری کوتاه و در تالاب ها میان توده ای از گیاه آشیانه می سازد.
زمستان را در جنوب غرب ایران (خوزستان) ، قبرس و عراق می گذراند.

۵ - یلوه حنایی (Corne crane)

رنگ عمومی بدن قهوه ای - منقار کوتاه.
از مردابها گریزان و در چمنزارها زیست می کند.
مهاجرت زمستانه در سواحل مدیترانه تا جنوب ایران می نماید.
در آسیا ، اروپا و ماداگاسکار نیز یافت می شود.

۶ - چنگر نوک سرخ (Moorhen)

رنگ عمومی بدن تیره

زیستگاه در نی زارها و در قبرس، خاور نزدیک، عراق و برخی مناطق ایران تا هند آشیانه می سازد . در امریکای شمالی و جنوبی ، افریقا و ماداگاسکار هم دیده می شود.

۷- طاووسک (Purple gallinule)

بدنی بزرگ به رنگ آبی تند - پاها و منقار قرمز .

به آسانی قادر به شنا است و صدایی نظیر صدای کوتاهی از ترومپت دارد.

در نیزارهای وسیع در جنوب ترکیه ، سوریه ، جنوب غرب ایران (خوزستان) ، جنوب خزر و سیستان زیست می کند . در آفریقا ، هند ، ماداگاسکار و استرالیا هم دیده می شود.

۸- چنگر (Coot)

حالتی نظیر اردک دارد و رنگ عمومی بدن آن سیاه است - لکه های سفید رنگ در منقار و پیشانی وجود دارد.

در مرداب ها، دریاچه ها و گنداب ها ، روی چوب های شناور در آب آشیانه می سازد. در قبرس ، خاور نزدیک ، عراق ، قفقاز و مناطقی از ایران تا هند دیده می شود.

۹- جاکانا (Fasant-tailed jacana)

در دوره ی پرریزی قهوه ای و سفید است

با یک نوار عریض سیاه در بالای سینه مشخص می شود.

گوشه گیر است.

در تالاب ها و گنداب های سیستان و جنوب افغانستان یافت می شود.

خانواده ی میش مرغ Otididae : به سه گونه تقسیم می شوند

۱ -میش مرغ (Great bustard)

پرنده ای بسیار بزرگ - سر و گردن طویل و خاکستری
در مناطق وسیع و لخت ، کشتزار ها و جلگه های بدون درخت زیست می کند.
در جنوب دریای خزر ، آسیای میانه و افغانستان یافت می شود.

۲ -زنگوله بال (Little bustard)

ماده :قهوه ای رنگ - نر: در بهار قهوه ای تیره
پرنده ی اجتماعی است و به سرعت پرواز می کند.
در مناطق وسیع کشت شده در ترکیه و سوریه آشیانه می سازد ،به ایران ، عراق ،
افغانستان و سواحل مدیترانه مهاجرت می کند.

۳ -هوبره (Houbar bustard)

قسمت فوقانی بدن به رنگ نخودی متمایل به حنایی
ساکت است و به دویدن بیشتر عادت دارد تا پریدن.
در مناطق بیابانی ، شنی یا سنگلاخی زیست می کند.
در شرق ایران ، خاور نزدیک ، جنوب فلسطین و بیابان های سوریه و عراق و همچنین در شمال دریای خزر ، شمال افریقا
، عربستان و جزایر قناری دیده می شود.